

«Δεν είναι δυνατόν να συλλάβουμε το παρόν χωρίς να κατανοήσουμε το παρελθόν», εξομολογείται στον ...

Media: ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Page: 72-73 Published at: 19-05-2024

Author: Surface: 1944.75 cm² Circulation: 12000

Subjects:

«Είμαι ένα... είδος

➔ «Η χώρα των χαμένων θεών» είναι ένα συναρπαστικό μυθιστόρημα από τον μεγάλο σύγχρονο Τούρκο συγγραφέα Αχμέτ Ουμίτ, που συνδυάζει αριστοτεχνικά την αστυνομική πλοκή με την Αρχαιολογία και τη μυθολογία, ένα βιβλίο για την αμετάβλητη φύση του εγκλήματος ανά τους αιώνες και τους πολιτισμούς.

Τα τελευταία χρόνια η αστυνομική λογοτεχνία παρουσιάζει μια ιδιαίτερη δυναμική, με την εμφάνιση νέων συγγραφέων, διαφορετικών υπολογισμών προσεγγίσεων, και με τη διεύρυνση των θεματικών της πεδίων. Πώς βλέπετε εσείς αυτήν την άθηση της αστυνομικής λογοτεχνίας και τις σας απασχολεί προσωπικά ως συγγραφέας;

- Το αστυνομικό μυθιστόρημα προσαρμόζεται γρήγορα σε διαφορετικές συνθήκες, επιβιώνει σε κάθε κατάσταση και συνεχίζει να τρέφεται από όλους τους τομείς της ζωής. Ταυτόχρονα, είναι ένα είδος που εκπληρώνει αυτό που περιμένει ο κόσμος από τη λογοτεχνία. Αυτό το είδος, που δεν εθεωρείτο ευγενής λογοτεχνία στο παρελθόν, έχει πάρει τη θέση του φιλοσοφικού μυθιστορημάτος, του κριτικού μυθιστορημάτος και του ρεαλιστικού μυθιστορημάτος. Επειδή η πλοκή του αστυνομικού μυθιστορημάτος δεν περισφραγίζεται πλέον αποκλειστικά γύρω από το ερώτημα ποιος είναι ο δολοφόνος. Το θέμα του διαμορφώνεται πλέον γύρω από το ερώτημα ποιος είναι άνθρωπος. Είναι το καταλληλότερο λογοτεχνικό πεδίο για να εκφράσει τόσο την κριτική του κοινωνικού συστήματος, την κριτική των ανθρώπων όσο και την περίπλοκη δομή της ανθρώπινης ψυχής. Επιπλέον, ενώ εκπληρώνει αυτήν τη λειτουργία, κάνει τον αναγνώστη να βιώνει οσπένες και φόβο, του επιτρέπει να ασκίσει τη νοημοσύνη του, προσθέτει, με άλλα λόγια, έναν μοναδικό ενθουσιασμό στη ζωή μας που έχει χάσει τον ενθουσιασμό της. Για αυτόν τον λόγο, τραβεί όλο και περισσότερο την προσοχή σε όλο τον κόσμο.

Παρουσιάζοντας μια σειρά φόνων που συνδέονται με ένα από τα πιο emblematic μνημεία του Μουσείου της Πέργαμου, στο βιβλίο «Η χώρα των χαμένων θεών» καταφέρνετε και συνδυάζετε το έγκλημα με την ιστορία, την Αρχαιολογία και τη μυθολογία. Παρελθόν και παρόν συναντιούνται με τρόπους που κανείς δεν μπορεί να φανταστεί.

«Δεν είναι δυνατόν να συλλάβουμε το παρόν χωρίς να κατανοήσουμε το παρελθόν», εξομολογείται στον «Ε.Τ.» της Κυριακής ένας από τους καλύτερους Τούρκους συγγραφείς της γενιάς του

Τι σηματοδοτεί για εσάς αυτή η επιλογή;

- Δεν είναι δυνατόν να συλλάβουμε το παρόν χωρίς να κατανοήσουμε το παρελθόν. Δεν το λέω μόνο με την έννοια της κοινωνικής ιστορίας. Αυτή είναι μια έγκυρη πρόταση και για μεμονωμένα άτομα. Οι άνθρωποι που γνωρίζουν την προσωπική τους ιστορία μπορούν να κατανοήσουν καλύτερα τον εαυτό τους, γιατί η διαδικασία που ονομάζουμε παρελθόν συνεχίζεται στην πραγματικότητα στη ζωή μας σήμερα. Ωστόσο, αυτό δύσκολα το συνειδητοποιούμε στην καθημερινότητά μας. Γι' αυτό μου αρέσει να εντοπίζω τα ίχνη του παρελθόντος στα μυθιστορημάτα μου. Είμαι γοητευμένος από τον αντίκτυπο αυτού που συνέβη πριν από χιλιάδες χρόνια στο παρόν. Μου αρέσει πάρα πολύ να κάνω τέτοιες μυθοπλασίες και να γράφω τέτοια μυθιστορήματα. Είμαι ένα είδος ταξιδιώτη στον χρόνο. Με άλλα λόγια, ξεφορτώνομαι τον χρόνο και τον χώρο μέσα στον οποίο με φυλακίζει η πραγματικότητα.

Μια εντελώς διαφορετική περιοχή ελευθερίας ανοίγεται μπροστά μου. Αν οι αναγνώστες μου βιώσουν το ίδιο συναίσθημα, τότε θεωρώ τον εαυτό μου επιτυχημένο. Γιατί ένας συγγραφέας είναι μάγος όσο και άνθρωπος των γραμμάτων...

Παράλληλα με τη βασική ιστορία, στο βιβλίο «Η χώρα των χαμένων θεών» παρακολουθούμε και μια επαναδιήγηση κομβικών γεγονότων της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας. Τι είναι αυτό που σας γοητεύει στους αρχαίους ελληνικούς μύθους;

- Όταν λέμε μεσογειακό πολιτισμό, ο Αρχαίος Ελληνικός Διαφωτισμός έχει καθοριστική επιρροή. Γεννήθηκαν στο Γκαζιαντέπ, μια πόλη της Νοτιοανατολικής Ανατολίας, και ακόμη και εκεί υπήρχαν ναοί και μνημεία που χτίστηκαν στο όνομα του Δία, του Απόλλωνα και του Ηρακλή.

Φυσικά, η Ανατολία έχει πολυπολιτισμική ιστορία, είναι μια γη που υπήρξε η πατρίδα πολλών πολιτισμών όπως οι Χετταίοι, η Αρχαία Ελλάδα, η Ρώμη, η Ανατολική Ρώμη, οι Σελτζούκοι και οι Οθωμανοί. Αλλά αυτοί οι πολιτισμοί έχουν επηρεάσει βαθιά ο ένας τον άλλον.

λον. Ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός έχει πολύ σημαντικό μερίδιο σε αυτήν την επιρροή. Νομίζω ότι είναι αδύνατο να κατανοήσουμε τις σημερινές θρησκείες χωρίς να κατανοήσουμε την Αρχαία Ελλάδα με τη μυθολογία και τη φιλοσοφία της. Για παράδειγμα, ακόμη και ο μύθος της ζωής, που ξεκινά από τον θηλυκό θεό Γαία, τη Μπέρα Γη, και στη συνέχεια οι αρωματικοί θεοί που παίρνουν την εξουσία, ρίχνει φως στη σημερινή αντίφαση ανθρώπου-φύσης και την καταπίεση των γυναικών. Είναι πολύ συναρπαστικό ότι αυτά τα συστήματα σκέψης πριν από χιλιάδες χρόνια εξακολουθούν να είναι αποτελεσματικά σήμερα. Το γεγονός ότι οι θεοί στον Ολυμπο έχουν τις ιδιότητες του καλού και του κακού, θετικές και αρνητικές ιδιότητες από εμάς τους ανθρώπους είναι ένα μάθημα ζωής από μόνο του. Ούτε η θρησκεία ούτε η φιλοσοφία μπορούν να μαθευτούν χωρίς να κατανοήσουμε τις μυθολογίες.

Επιλέξατε το Βερολίνο και όχι το γνώριμο τοπίο της Κωνσταντινούπολης ως χώρο δράσης της ιστορίας σας αυτήν τη φορά. Η συγκεκριμένη αλλαγή εξυπηρετεί, ώστε να κάνετε αναφορές στα σύγχρονα προβλήματα της Γερμανίας, όπως την ένταξη στην κοινωνία των Τούρκων μεταναστών και την άνοδο των νεοναζί, μεταξύ άλλων;

- Ζω στην Τουρκία, αλλά μου αρέσει να γράφω για διαφορετικές χώρες και πόλεις. Είχα γράψει στο παρελθόν για τη Μόσχα στο μυθιστόρημά μου «Το άρωμα του χιονιού». Αυτήν τη φορά, επέλεξα να γράψω για την πρωτεύουσα της Γερμανίας γιατί ο Βωμός της Πέργαμου μεταφέρθηκε από την Ανατολία στο Βερολίνο. Γι' αυτό, έζησα λίγο στο Βερολίνο, προσπάθησα να γνωρίσω τον πολιτισμό των Γερμανών και έκανα και μία ακαδημαϊκή μελέτη για την ελληνική μυθολογία. Ο κύριος στόχος μου ήταν να μιλήσω για τον Βωμό του Δία, που είναι τώρα το όγδοο θαύμα του κόσμου. Στην πραγματικότητα, ήταν από μόνο του αντίφαση ότι ο Βωμός της Πέργαμου μεταφέρθηκε από την Πέργα-

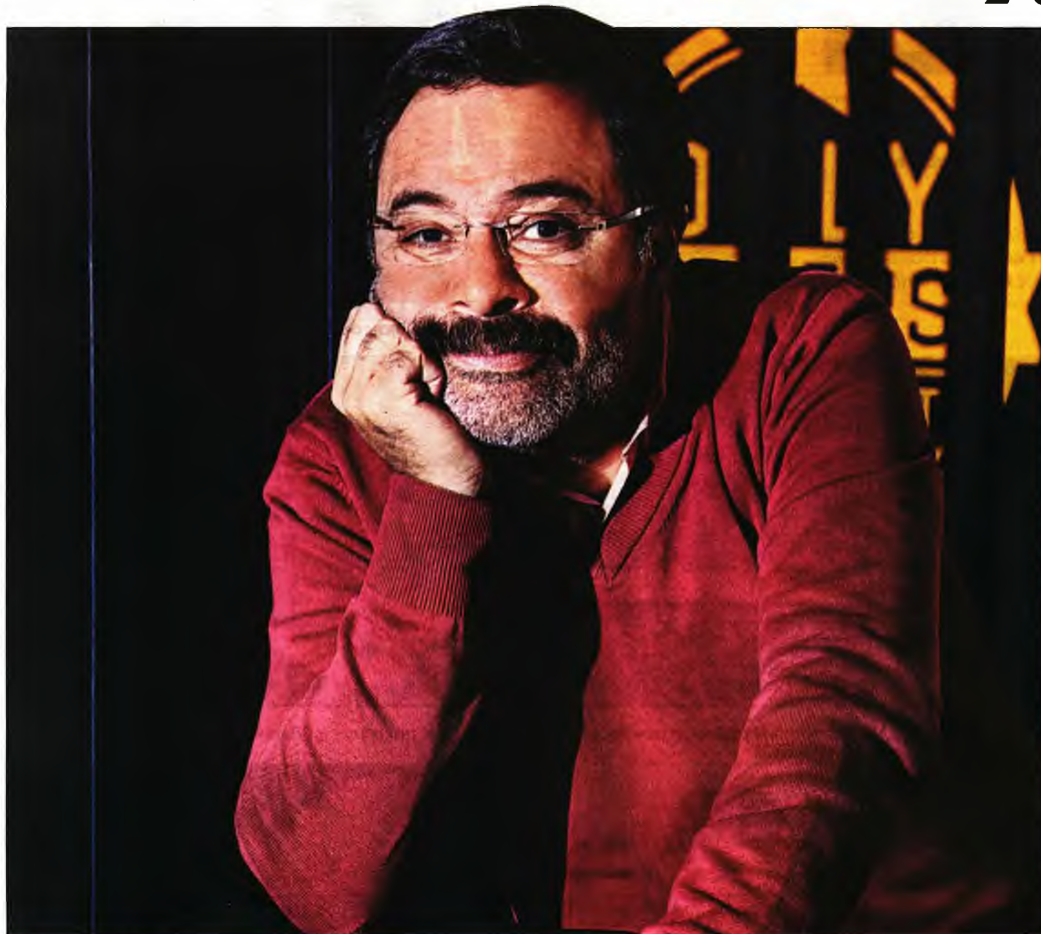

Ξεφορτώνομαι τον χρόνο και τον χώρο μέσα στον οποίο με φυλακίζει η πραγματικότητα

Νομίζω ότι είναι αδύνατο να κατανοήσουμε τις σημερινές θρησκείες χωρίς να κατανοήσουμε την Αρχαία Ελλάδα με τη μυθολογία και τη φιλοσοφία της

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
ΣΤΗ ΓΙΟΥΛΙΑ ΤΣΑΛΑΟΥ
Αχμέτ Ουμίτ
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

ταξιδιώτη στον χρόνο»

«Μου αρέσει να εντοπίζω τα ίχνη του παρελθόντος στα μυθιστορήματά μου», αποκαλύπτει στον «Ε.Τ.» ο Αχμέτ Ουμίτ.

μο, όπου χτίστηκε, στο Βερολίνο, χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά, και εκτέθηκε εκεί. Όπως οι ζωφόροι και τα γλυπτά του Παρθενώνα στην Αθήνα εκτέθηκαν στο Βρετανικό Μουσείο με το όνομα Elgin Marbles. Ήθελα να εξηγήσω αυτό το παράξενο σε όλες τις πτυχές του, γιατί ο Βωμός της Περγάρου, όπως και οι ζωφόροι του Παρθενώνα, είναι η κοινή πολιτιστική κληρονομιά της ανθρωπότητας και πρέπει να εκτίθεται εκεί όπου βρίσκεται. Φυσικά, δεν σπουδάσα Αρχαιολογία, αλλά έγραψα δύο έργα για την Αρχαιολογία των Χετταίων, το Πατάσαν και το Βραχιόλι του Νινάτα, και λόγω αυτών των έργων, το Τουρκικό Ινστιτούτο Αρχαιότητας με δέχτηκε ως αρχαιολόγο.

Μετά το «Η χώρα των χαμένων θεών» και το Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο με δέχτηκε και ως αρχαιολόγο. Είναι θαυμάσιο το συναίσθημα να είσαι άξιος αυτού του επαίνου από τους επιστήμονες ως λογοτεχνικός συγγραφέας.

Η ηρωίδα σας, αστυνομικά τουρκικής καταγωγής, Γιλντίζ Καράσου, κόρη οικογένειας αριστερών ακτιβιστών, πώς προέκυψε; Η επιλογή μιας γυναίκας νετεκτιβ στη θέση του κεντρικού ήρωα θεωρείτε ότι αποτελεί έναν από τους βασικούς νεωτερισμούς της σύγχρονης αστυνομικής λογοτεχνίας;

- Πιστεύω ότι η εποχή μας είναι η εποχή της αφύπνισης των γυναικών. Όπως στο μυθιστόρημά μου, η Μπέρτα μας θεά Πατα πολέμησε ενάντια στους θεούς για να μη χάσει τη δύναμή της από τον Δία, σήμερα οι κόρες της παλεύουν ενάντια στην ανδροκρατούμενη κοινωνία. Πάντα έβρισκα το θύμα πιο κοντά μου. Σε άλλα μυθιστορήματά μου, έχω υπερασπιστεί τις μειονότητες, τους ομοφυλόφιλους, τους φτωχούς και τις γυναίκες. Στο βιβλίο «Η χώρα των χαμένων θεών», δημιούργησα τη Γιλντίζ Καράσου τόσο ως κόρη μιας οικογένειας μεταναστών όσο και ως γυναίκα στο γερμανικό Αστυνομικό Σώμα. Το ότι ο πατέρας της ήταν αριστερός έχει χίλιες έννοιες. Αυτό είναι συνέπεια του κριτικού χαρακτήρισμού του αστυνομικού μυθιστορήματος σήμερα ή της κατανόησής μου για τη λογοτεχνία. Γιατί ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για να ασκήσεις κριτική σε μια κοινωνία είναι να περιγράψεις τα εγκλήματα που διαπράχθηκαν σε αυτήν την κοινωνία. Το έγκλημα είναι σαν το DNA μιας κοινωνίας. Όταν μιλάς για το έγκλημα, μιλάς επίσης για την κοινωνικοοικονομική δομή, τη λειτουργία της Δημοκρατίας, το κράτος, την ηθική, τη θρησκευτική δομή και την κοινωνική ψυχολογία σε αυτήν την κοινωνία. ■

«Ο άνθρωπος είναι επιρρεπής στο κακό»

Η αρχετυπική μάχη Καλού-Κακού με ποιο τρόπο αποτυπώνεται στα βιβλία σας και ιδιαίτερα στο μυθιστόρημα «Η χώρα των χαμένων θεών»; Μπορούμε, σ' έναν βαθμό, να μιλάμε για την αμετάβλητη φύση του εγκλήματος ανά τους αιώνες και τους πολιτισμούς;

- Για χιλιετίες, οι θρησκείες, οι ιδεολογίες και οι επιστημονικές μελέτες υποστηρίζουν ότι οι άνθρωποι είναι το πιο έξυπνο, ηθικό και δημιουργικό είδος στη Γη. Ωστόσο, αυτή η αρχαία άποψη δεν αντικατοπτρίζει την αλήθεια. Ο άνθρωπος δεν είναι καλός ούτε κακός, αλλά είναι ένα πλάσμα επιρρεπές στο κακό. Ο κύριος σκοπός του είναι να υπάρχει, και κάνει ό,τι περνά από το χέρι του για να το κάνει. Σκοτώνει, εκμεταλλεύεται, καταστρέφει, εκμηδενίζει. Ταυτόχρονα όμως κρατάει ζωντανό, μοιράζεται απλόχερα, φτιάχνει, δημιουργεί. Ο άνθρωπος είναι ένα τέτοιο πλάσμα. Αν ικανοποιήσει όλες τις ανάγκες του, δεν είναι καλός άνθρωπος, αλλά αν μεγαλώσει σε μια ειρηνική κουλτούρα, εάν λάβει μια εκπαίδευση που σέβεται τη φύση, τα άλλα έμβια όντα και τους συνανθρώπους του, μπορεί να γίνει καλύτερο είδος. Με άλλα λόγια, το κακό δεν είναι έξω, είναι άμεσα μέσα μας, είναι σημαντικό συστατικό της ψυχής μας. Επομένως, δεν είναι δυνατόν να υπάρχουν άνθρωποι χωρίς έγκλημα. Αλλά, όπως είπα παραπάνω, οι εκπληρωμένες ανάγκες, η σωστή κουλτούρα, μια ειρηνική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση μπορούν να αποτρέψουν την καταστροφικότητα του εγκλήματος. Αλλά για όλα αυτά, πρέπει να σταματήσουμε να βλέπουμε τον άνθρωπο ως το καλύτερο, πιο όμορφο, πιο αλtruιστικό, πιο δημιουργικό, πιο ηθικό πλάσμα στη Γη. Είναι καιρός να μπει ένα τέλος σε αυτό το ψέμα. Γιατί, αν δεν υπάρχει σωστή διάγνωση, δεν υπάρχει σωστή θεραπεία. ■

Το κακό δεν είναι έξω, είναι άμεσα μέσα μας, είναι σημαντικό συστατικό της ψυχής μας

Πιστεύω ότι η εποχή μας είναι η εποχή της αφύπνισης των γυναικών

Το έγκλημα είναι σαν το DNA μιας κοινωνίας

